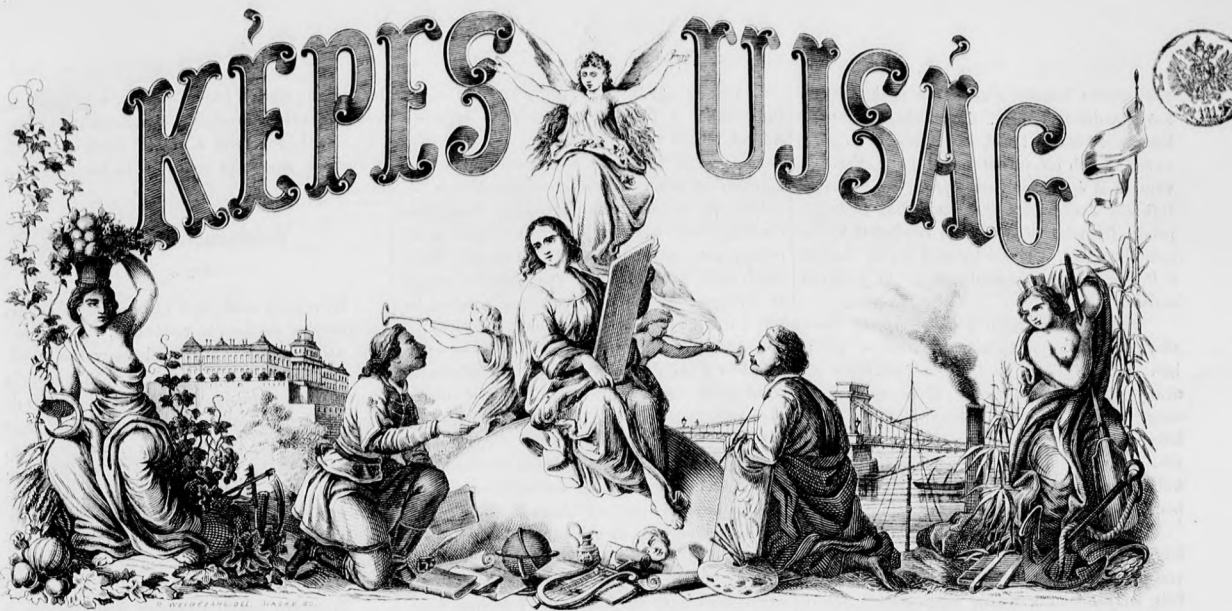

KÉPES ÚJSÁG

Pest 1860. vasárnap Április 8-án.
- Megjelen minden vasárnap másfél nagy iven

2. köt. 2. sz.

Előfizetési díj fél évre 5 ft. 25 kr., egész évre 10 ft. 50 kr.
Előfizetheti: Werfer Károly kiadóháznál feldunasor 10. szám alatt, és minden es. kir. postahivatálnál.

Kassa.

Fekszik Abaujmegye éjszaki részén, a Hernád partján, egy szőlőhegyek- s erdőkkel koszorúzott gyönyörű völgyben. Hazánknak egy vidéki városa sincs, mely a nagyvárosi élet színezetével oly nagy mértékben bírna, s hol a mellett a falusi élet minden élvezit annyira összpontosítva föl lehetne találni mint Kassán. Téres fűtözájának Pesten sincs párja, jó levegője, víze, pompás kertjei s a természet mindenemű áldásai mellett egyike a legkellemebb lakóhelyeknek. Kassa már rég időtől fogva Felsőmagyarország fővárosa, s Abaujmegye székhelye, bajdan híres erődjei voltak, de miknek már helyök is alig látható. A belváros csinoságára sokat tesz a Csermel patak, mely azt végig folyja s a város közepén két ágra oszolva egy szigetet képez, mely díszes sétányával, a kassaiak kedvencz napi mulatóhelye. Kassának legnagyobb nevezetessége, a góth építészet egyik remeke az Erzsébet főtemplom, melynek alapját Erzsébet királynő 1324-ben tette le, s mely Mátyás király idejében végeztették be. E templomról s építészeti remekeiről, Honszliman Imre jeles tudósunk, egy díszkiállítás művet írt, ábrákkal. Kassának van ezenkívül még 12 kath. s két ref. temploma, — es. kir. akadémiája, gazdag könyvtárral;

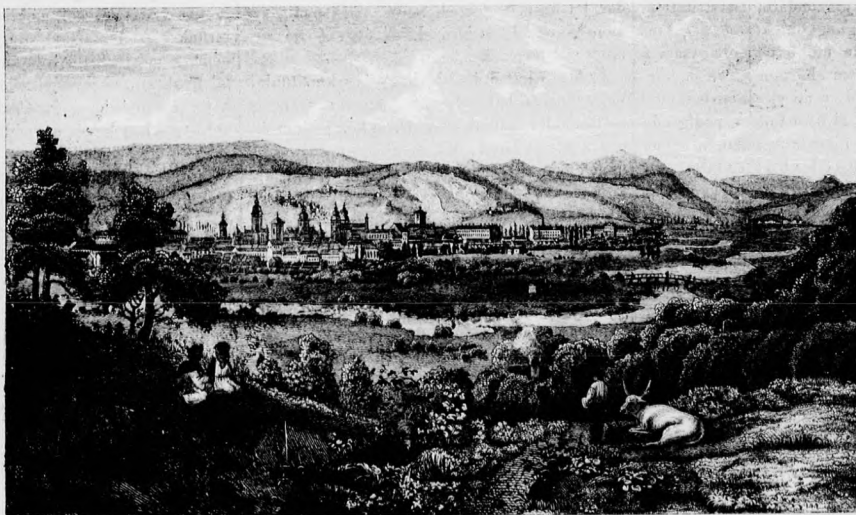
Orsolya-szüzek zárdája, s több iskolái s nevelőintézete s püspöki palotája. A felsőmagyarországi főurak, többnyire díszes lakóházak s palotákat bírnak Kassán, s a téli időszakot rendszeren Kassán töltik, mi az ottani társaséletnek nem kevés fényt s eleveneséget kölcsönöz. Kassának népessége mintegy 15,000, lakói magyarok, németek s tótok. Mivelttség tekintetében kevés város dicsekedhetik azzal oly mértékben mint a milyennel az itteni lakosság tekintélyes része bír. Kassa ipar s kereskedési tekintetben is nevezetes központ, — virágzó gyárakkal is bír, melyek közt bőrgyára, jelentékeny forgalmat idéző elő.

Nyilvános mulatóhelyei közt, színházát illeti először is a megemlítés, mely a magyar színészetnek egyik fő bölcsője volt. A Pály Elek-féle dalszínész-társaság, itten fényes virágzó korszakot élt, boldogult Lendvainak kora ifjúságának első művészeti zsengei is itt

találtak elismerésre. E színház még 1781-ben keletkezett. Most benne német és magyar színészek szokják felváltani egymást. A magyar színi időszak alatt rendszeren nagyon látogatott. Kassának két könyvnyomdája s két könyvkereskedése van. Az egyik nyomda s könyvkereskedés e lapok kiadójáé, ki ottan a Kassa Eperjesi Értesítő" című hetilapot is adja ki. Régebben Kassa nem jelentéktelen magyar irodalmi központ volt. Gr. Dessowffy József, Kazinczy Ferencz, majd később Kovacsóczy Mihály a kassai irodalmi mozgalmak teremőül ismeretesek. Ki ne emlékeznék a „Felsőmagyarországi Minervára" mely időszakos tudományos közlöny itten jelent meg, a „Kassai Szemlélőre" s literaturai lapokra Kovacsóczy szerkesztése alatt? Később a magyar „Képes Újság" Werfer Károly kiadása mellett több éven át, egyike volt kedveltebb lapjainknak. Az itteni nyomdák jelenleg leginkább hivatá-

los nyomtatványokkal vannak elfoglalva

Szoljunk még valamit Kassa eredetéről s múltjából. — Kassa régi okirataiból az tűnik ki, hogy e szép kir. város régen két kis faluból állott, 1235-ben a szerencsétlen Sajo mellett ütközet után IV-ik Béla király az alsó faluban talált menedéket, az itten talált szíves fogadtatásért a váro-

sok sorába emelte s nevezetes szabadalmakkal ajándékozta meg. Legelőször 1290-ben kerített köfáll körül, majd lassankint nyerte nevezetesebb erősítéseit, míg I. Leop. alatt egy váracsa is épült, melynek építési költségeihez Rákóczy özvegyének 200,000 frtal kelle járulnia. Legtöbb előszeretettel viseltett Kassa iránt Erzsébet, Ulászló lengyel király leánya s Róbert Károly negyedik neje, ki gyakran mulatott itten.

Mátyás király alatt pénzt is vertek Kassán, melynek egyik oldalán C. betű, a másikon francia lilium volt, de a pénzverés az aranykeszi aranybányák elhanyagolásával megszűnt. A Zápolya, Rákóczy, Bethlen s Tököly-féle villongós időkben Kassa nevezetes szerepet játszott, mint ez a magyar történetből ismeretes. Bethlen 1619-ben, Tököly 1682-ben itten országgyűlést is tartottak volt.

Kassa közelmúltjából megemlítjük még hogy 1846-ban a magyar orvosok s természetvizsgálóknak itten nevezetes nagy gyűlése volt, mely nemcsak Kassa természeti kincsait s ritkaságait illetőleg, de egész Felsőmagyarországot érdeklőleg, itteni működéseinek sok becses s maradandó nyomait hagyta fenn.

— e —

Böngészet

a magyar sajtóságok között.

Vas Gerebentől.

Épen most kilencz esztendeje gőzhajón utaztam, a társaság aránylag kicsiny volt, s ilyenkor az unalom az ösmeretleneket összeveri és a társalgás az egyének szerint igen tarkává válik. Ez alkalommal is beszéltünk mindenféléről, végre közibünk vetődött egy hajdani porosz katonatiszt, ki Magyarországra házasodván magyarul is tudott már valamit, de nagy panaszzal mondá, milyen nehéz ez a magyar nyelv, hisz ő két esztendő óta nem tudja tisztán kimondani: Gyere Gyuri, gyujts gyertyát!

Az igaz, hogy porosz barátunk meg-sajnálta, míg e néhány szót kimondá; mert nyelvét és száját irtalmatlan megrágnatta és ha eddig nem hittem volna, hogy nyelvünk az idegenek, különösen a németek fáradságos munká, a keserves példa meggyőzött volna. Kísérletképen néhány mondatot ismételttem a poroszzal, ki a legnagyobb készséggel utánmondott mindent; de utóbb félbehagyta a gyakorlatot; mert nem akartam volna őt buzgalmában lankasztani, a mi okvetlen bekövetkezik, ha a nevetést el nem fojtom, pedig oda is nagy önmérséklést kívántatik, mikor a német e helyett: A papnál babot ettem, — azt mondja: A babnál papot ettem!

Sokszor eszembe jutott azóta porosz uti-társam, elgondolkozván nyelvünk sajtóságain, melyeket nem csak a porosz utitárs, de fáj-dalom, akárhány „litteratus magyar ember sem” tud, — és elszomorodom, hogy nem akad egy olyan, kinek azt lehetne mon-dani: Gyere, Gyuri, gyujts gyertyát a magyarok számára, hadd lássanak nyelvünk szép titkába, pedig írni is akarnának, de csak úgy úgratnak az irodalomnak, mint az egy-szeri a hegedülésnek, melyről maga is azt vallá, hogy tud ugyan hegedülni; de még nem próbálta.

Volt rá ugyan példa, hogy egy uszni nem tudó ember a Dunába pottyantván, kinjában kézzel, lábbal vergődött és nagy kénytelenségből megtanult uszni; de azért ezen példát nem ajánlom senkinek az uszás megtanulására, — s épen oly kevesse óhajtom, hogy valakiben megdagadván egy kis poétai sőrészlet, neki-rohanjon az irodalomnak, és azt higgye, hogy majd, mint a francziának evés közben megjő az étvágya, őt is megárványkozza a szent lélek, s írás közben megtanul magyarul írni.

Áldom azon derék előzőinket, kik nyelvünkben a szóhiányokat sikeresen pótolgatták, fáradságuk megbécsülhetlen, de verje meg a verő Isten azokat, kik a Cserey, Dugonics, Gvadányi, Pázmány, Péterféle magyarságot esontig lehámozták és az idegen szótármódok híg levélvel önték nyakon és megkopozott veré-éhez hasonló nyelvet akartak és akarják rántukmálni, még dicsekesznek, hogy ők kopozták meg. Köszönöm én az ilyen kőfezet; de csak egyszer ettem én meguzokozott sa-vanyu káposztát és két hétig feküdtem bele. Ez előtt néhány esztendővel a szabók divat-ból olyan kabátokat varrtak, melyeket ki-vagy befordítva is lehetett viselni és majd nem elhittük, hogy az urfnak két kabátja van, de télvégén keservesen vallá meg, hogy hiányoz-ván e kettős kabátokból a bélés, majdaz Isten hidegje vette meg. Így akarják nyelvünkön is a két kabátosságot bebizonyítani és az ed-digi szólásmód helyett az idegen kaptát rángatják elő.

Eddig a „Jó nap”ra magyarul „F o-g a d j I s t e n”-t mondánk, ha elváltunk, — a reggeli köszöntés után „Isten áldjon” — meg-gel váltunk el, a déli órákban találkozára „Jó napot,” — elválásra „Jó étvágyat,” — dél-utáni elváláskor „Minden jól” vagy „Isten hí-ré-vel”-t mondánk, — alkonyatkor „Jó estét,” — elváláskor „Jó éjszakát” kívántunk, az az: a jövendőre szükségést kívántuk, s önkénytelen rokonosultunk a kedélyességben, mit a jövendő jónak kívánásában már a hang-vitelben is kifejeztünk, — így volt ez jól ma-gyarul. Megérkezett a divat, — kívánunk jó reggelt, jó napot, jó estét, jövet-menet gy-íránt és a hiuk azt vélik, hogy ők most na-gyobb eleganciával beszéltek, mint az a bun-dás paraszt, ki elváláskor azt mondja: Min-den jót kigyelmeteknek, — a másik pedig azt mondja rá: Isten hírével, — vagy — jó sze-rencsével járjon kend.

A szó lett drágább, hogy így kurtúntunk? vagy finomabbak vagyunk; mert a francia szólásmódot kapjuk föl? Ó, akkor jobban ér-tem a német lányt, kit megkérdözvén vasár-napi gavallérja, hogy az apja mi? a vasárnapi kisasszony nem akarván bevallani, hogy az édes tatája fa vágó, . . . nagy kényesség és fitogtással mondja, hogy az apja: Brand-m a t e r i a l i e n z e r t e i l u n g s f a c t o r.

Ha az arabnak ösmertető jele szép arc-zéle és barna színe, az olasznak tüzzel teljes tekintete, a francziának finom vonásai, az an-golnak rút haja, az orosznak apró szeme és kidülő ajaka, — s ábrázatját egyik sem ké-pes a francia vagy arabs minta szerint át-gyuratni, — pedig egy némelyiknél ez való-ban kívánatos volna, a nyelvek sajtóságát, so-kások különféleségét ne hagyjuk levedleni; mert valamint a férfiak szépségét a színek

tarkasága, illatuk különfélesége, a gyümölcsö-ket ízük változatossága kellemesen osztályoz-za, — akképen talál a műértő lélek gyöngyöt a nyelvek sajtósága — és a szokások külön-féleségében.

Vaddisznó-vadászat.

(Víg.)

Ki a lesre szükséges türelemmel nem bír, vaddisznóra másképp is vadászhat, t. i. cserké-szés által, a mikor is reggel vagy este a sűrűben barangolva a vadat felkeresitük, mely a kisebb tisztásokon logehni s tűrni szokott, mi-clőtt este a csapásokra s mezőkre kijőne, vagy hajnalban a sűrűbe s bozóthoz visszahúzódna.

A vadászat e neménél is főlkellék a jó légvonal, vagy is, hogy a szél velünk szem-közti fűjjon. Ez a cserkésznél fődolog és sem-mi más vadnál sem szükségesb, mint a vad-disznónál, mely oly finom szaglási szervekkel van ellátva.

Továbbá, lehető óvatosan kell járnunk s a neszt, zöréjt kerülni, vigyázva, nehogy szá-ráz ág-é lombra lépjünk. E szemség még kettőzendő léssen, hol azt gyanítjuk, hogy a vad a közelben tanyáz, vagy épen felénk tart. Megpillantván vagy hallván a vadat, igyekezni kell, jó széllel vastagabb fák, vagy pedig hal-mok-s árkokhoz közeledni, ugy, hogy jó lö-vésre telessünk szert, s ekkor a vad érke-zését kedvező állásban várjuk be. Ha pedig a helyiség vagy szél nem kedvező, ugy hogy azonos ponttól, hol épen megállapodnunk kelle-tett, nem juthatunk a vadhoz, ugy azt más oldalról kell megkísértenünk. Ez természetesen az ügyesség-szítelőhetőségnek nagy hatás-kört nyújt s nevezetesen emeli a vadászati gyönyört, ha érzi s tudja a vadász, hogy fá-radozásának sikerét csak helyes combi atiojának s ügyes kivitelnek köszöni.

A cserkésznél legnagyobb szemesség mellett is arra kell főkép ügyelni, hogy csak akkor mozduljunk, mikor a vad föld felé tar-tja vagy félrefordította fejét; mihelyt azonban körülnez, vagy lég után kap, legkisebb moz-gás nélkül kell megállnunk, bár ha állásunk s helyünk még oly kényelmetlen volna is, mert különben minden fáradozásunk sikertelen.

Magyarországban vaddisznóra kutyákkal szokás vadászni, hol azonban állandó vaddal birunk s ezt fentartani akarjuk, a vadászat e neme nem ajánlható, miután a vad, kutyák által gyakran zavarva, elszedés végre a vidéket egészen odahagyja. Csak ott, hol nagyobb erdőségekben kevés a vaddisznó s hol ez ren-geteg erdőkben hajtók útján csak nagy nehezen vagy épen nem található fel, lehet vadászku-tyákat alkalmazni. Ugy szintén ott, hol a vad-disznó csak mint váltó vad jelen meg, ha vidé-kenként makk és bükk igen bőven termett, vagy ha egynemely kukoricaföld nagy ingert gyakorol a vadra, ha továbbá a vízhiányt elől-bbi helyétől elvonulásra készíti, vagy ha elől-bbi pagonyyaiból kiszorítottat, jön a vad-disznó oly erdőjárásokba is, hol különben tar-tózkodni nem szokott.

Ha nincs kilátásunk a vadat a vidéken megtarthatni s ha igen valósínti, hogy ismét el fog széledni, mihelyt megjelenése okai meg-szüntek, akkor a vadászatot kutyákkal is meg-lehet kísérteni. Ez esetben nem okozanduk

kárt, mert a vaddisznó különben nem maradt volna meg új helyén.

Ellenben hol állandó vaddal bírnak, ott a hajtókkal vadászni célszerűbb, mert ily módon a vaddisznót, ha csak igen sürűn egymásután nem vadászunk, nem széleszítjük el s maradásra biztosítva lesz. Minthogy tovább a szorgalmas vadász ismeri a vad csapásait és tanyáit, a vaddisznót kevesebb számú vadász és hajtó mellett is feltaláljuk, csak hogy ez esetben is főképp a légvonalra legyen gondunk. E mellett szükséges, hogy a felállított vadások állásaihoz békességben és csendben legyenek s kivált a felállítás előtt, vagy ennek tartama alatt minden nesztől tartózkodjanak. Ugy szintén arra is legyen, hogy a vadások puskái már előbb rendben legyenek s hogy azokat, például nem magán a vadászat helyén lobbantsák el (ausbrennen). Hogy a vadásoknak állásukat tetszésük szerint elhagyni nem szabad s hogy azokat fel sem cserélhetik, hogy továbbá mindenik vadász azonnal a felállítás után két szomszédjával magát észrevétesse s láthatóvá tegye, — ezek oly szabályok, melyek önkényt folynak a főleg oly vadászatok, hol golyóval történik a lövés, különösen szem előtt tartandók. Végre a szükséges rend úgy hozza magával, miszerint a felállító mindegyik vadászal tudassa előbb, hogy a hajtás után merre tartson, s hogy a vadások, mielőtt állásaikat elhagynák, egymásnak fűtyökkel viszonyosan jelt adjanak.

A vaddisznónak agarakkali hajtása, s parforce-vadászata a kutyáknak egész falkájával, nálunk Magyarországon nincs divatban.

Ennyit a vaddisznó-vadászat különféle nemeiről.

Mi a kutyákat s a vadászati szereket illeti, mik a vaddisznó vadászatnál használtak, erről röviden a következőt. Első a sorban a vezéreb. (Leithund) Ennek feladata a vaddisznó nyomát feltalálni s azt jelezni, hogy a vadász azt pontosan szemügyre vehesse s megítélhesse, vajlon miféle vad tanyáz a vezéreb kutatta erdőszegben. Bármilyen hasznos szolgálatot tesz is a vezéreb, még is, sajnos, csak igen ritkán található a kutyának e faja Magyarországon. A legtöbb vidék nemes vadban fölülte szegény, minél fogva a kutya nem képezhető s nem is tartható folytonos gyakorlatban; hol pedig ez talán lehetséges volna, ott a vadászat nem oly szabályosan foly, mint ez ohajtonál volna.

A vezérebnél szükségesebb a véreb (Schweisshund). Ez a meglőtt vadat, ennek veritéke folytonos üzése által, felkutatja, azt ugatás által jelezi, vagy ha az állat még szaladni bírta, azt „elhelyezi“ (stellen), miszerint a vadász egy második lövést tehessen reá vagy pedig a vadat „elfoghassa“. Vadban nem igen szegény vidéken a vadász némi szorgalommal és ügyességgel jó faju kutyát a vérebnél szükségelt tulajdonságokra könnyen betaníthat, ha pontosan szem előtt tartja azon szabályokat, melyekre a vadászat nagy mestere, Hartig, tanít. Fáradtságát azon gyönyör és haszon, melyet ügyes véreb nyújt, bőven fogja jutalmazni.

Ezeket kívül a közönségesen ismert kopó is igen gyakran használtatik Magyarországon a vaddisznó-vadászatra. Ide tartozik még a kanász eb (der Saubeller); ennek feladata a vaddisznót felkeresni s ugatás által

addig jelezni és helyezni, míg a kedvező széllel közelgő vadász lövése reá tehet szert, vagy pedig az agarakat neki eresztheti. Hol azonban kevés a vaddisznó s ez csak mint váltóvad futdud elő, alig érdemes kanászot tartani, miután ennek, ha jó tulajdonságát fenntartani akarjuk, más vadat vadásznia nem szabad, s e szerint egyéb vadászatra haszna vehetlen.

A vaddisznó-vadászatra szükséges fegyverek a kurtacsövű golyópuska s a vadászkés (szarvasgyilok.) A jó vadász nemes vadra (Hochwild) csak golyóval fog lőni.

Seréttel nemes vadra lőni nemesak hogy nem vadászati, sőt, különösen vaddisznónál, legtöbb esetben célszerűtlen is, miután a vadat csak megsebesítjük, a nélkül, hogy hatalunkba kerítsük. Postákkal (Pfosten) pedig csak oly vadások szoktak lőni, kik golyóval nem találhatnak.

Azonfelül a postákkal lövés, főleg némi távolságra, mindig bizonytalan, s azon esetre ha a falkából csak egy darabot akarunk lőni, nem is tanácsos, miután igen könnyen sebesíthetünk meg pár más darabot is, mit talán épen kimélni kellett volna.

Ellenben ha egyszerű golyóval akarunk lőni, akkor önkényt foly, hogy sokkal biztonságban és nagyobb távolságra fogunk lőni, ha kurtacsövű golyópuskát használunk, mint sem ha serétpuskával vadászunk. Csakhogy a kurtacsövű puska igen finom szerkezetű ne legyen, miután a vadász, főleg ha a vad szaladásnak indult, lövése reá nem fog tehetni, ha csak különös gyakorlattal s ügyességgel nem bír a golyópuskával való bábásban. Vigyázni kell, továbbá, hogy puskánkat csak közvetlen a lövés előtt huzzuk fel, mi kivált a cserkészésnél szükséges, hol hegyen fel s alá meive, a felvont cső könnyen elszűlhet. Bár ezen szabályok a dolog természetéből folynak, mindazonáltal még is sokszor elhanyagolják, így például igen sokszor megesis, hogy a vadász nem vizsgálja, vajlon töltése nem régi-e s lökupakja nem romladozott-e, — mikép ezt vidékemen egy vadásznak, saját kárára, tapasztalnia kellett. Ez hetekig cserkészett egy izmos szarvas után, s végre azt hajnalban lövése reá kerítette. Fegyverének lökupakját azonban pár napl eső s erős harmat oly annyira megrongálta, hogy a puska el nem sült s ő a szarvast soha többé nem is látta.

Ily balesetek aztán annál kellemetlenebbek, mennél inkább kénytelen maga elismerni, hogy vajmi könnyen elkerülhetne volna azokat.

Második fegyver a vadászkés. A nemes vadászatok egyáltalában illő s szokásban van, hogy vadászkéssel ellátva legyünk. Főleg pedig vaddisznó-vadászatok a fegyverre igen könnyen szükségünk lehet, részint, hogy a már megsebezett állatot, ha újra tölteni időnk nincs, leszúrhasuk, részint pedig több esetben saját biztosításunk és védelmezésünkre, minthogy rosszul talál vaddisznó, főleg az izmos darab és vadkan, gyakran magát a vadászt támadja meg.

Ha a vaddisznót vadászkéssel akarjuk el ejteni, akkor a kést jobb térdünkre támasztjuk s azt a vad nyaka és melle között a szív-kamrába szurjuk. Ellenben, ha kutyák által

„takart“ vagy pedig már meglőtt vadkant akarunk ejteni, akkor a szurást a váll-lapoczkán alul s kissé mélyebre alkalmazzuk.

A vaddisznók ejtésére az úgynevezett gerely is (die Schweinsfeder) használtatik.

Ez egy 8—9 ujj hosszú, közepén 2—3 ujj vastagságig tőrödmű hegyes és mindkét oldalán éles vas, mely egy erős, körülbelül 5 láb hosszú tölgyfanyélra van alkalmazva s könnyebb kezelhetőségre tekintetből szíjjakkal ellátva. A gerely azonban csak nagyobbserű, s rendezett vadkan-vadászaton van divatban s nálunk ép oly szokatlan, mint magok a nagyobbserű vadkan-vadászatok és hajtások.

Ha vaddisznó tanyát akarunk felállítani oly vidéken, hol ilyféle vad még nem létezik, igyekeznünk kell, december vége felé egy körülbelül 2 éves vadkant szerezni, s azt azután egy, legalább is 7 láb magas kerítéssel ellátott kis kertben tartjuk. Ekkor több 2—3 esztendő, szürke vagy barna színű, tüzes emészt hozzunk egymásután társaságba addig, míg ezek vele megbúgtak.

Ha erről meggyőződünk, a leendő vadállás közepén körülbelül egy holdnyi tért karókkal kerítünk el s a megbúgott emészt, február havában, ezen kis „parkba“ helyezzük el. Itt szükséges takarmány- és abrakkal látandó el, a nélkül azonban, hogy a közönséges sertésekkel bábásmódban részesüljenek. Ha az emészt malacoztak, akkor a kerítés egy részét elbontjuk; de az étetést, időről időre mindig szűkebben, még egy évig folytatjuk. Ily módon már az első ivadék majdnem egészen vad leendő, a második pedig semmiben sem fog különbözni a tulajdonképi vaddisznótól.

A meglévő vadállás fenntartásához mindekelőtt a vadász kerület kellő biztosítása szükséges. Ez pedig abból áll, hogy a kerítékony vadra szorgalmasan vadászunk. A vaddisznónak, ha csak nem szatnyult el, kevés elensége van, mely neki árthatna, főleg hol nagyobb falkákban tanyáz. A malacokra nézve azonban a farkas, vadmacska, sőt még a sas is gyakran veszedelmes. Télen át pedig az étetésre különös gondunk legyen, nehogy a vad, élelem szűke miatt, a vidéket elhagyni legyen kénytelen.

Végre megemlítendőnek tartom, hogy az e czikkben mondottakat részint saját tapasztalásomból, részint Hartig megbecsülhetlen munkájából merítettem. Ki a vaddisznó-vadászat körül bővebb és alapos oktatást kíván, olvassa Hartig munkáját, hol az egész teljességben találhatik.

Gr. Pestetits Béla.

Farsangi jelenet Rómában.

Moccoli, név alatt azon farsangi ünnepet értik Rómában, mely a carneval zarádakat képezi, s mely alkalmasint a hajdankor valamely nevezetes jelenetének emlékeül maradt főt a népnél. A Corsón ekkor mindenféle apró gyertyácskákat árulnak, melyeket Moccolónak neveznek. Az utcákat, házak ablakait, erkélyeket sat. ellepő álarczosok s nem álarczosok tömege, ily gyertyácskákkal kezében jelenik meg s az égő gyertyák mint meg anyi bolygó fény sajtóságos kivilágítását idéznek elő. A tömeg tombol, kiabál s mindennemű tréfát s pajzanságot űz, míg űt az éjféli órája

Farsangi jelenet Rómában.

s e sajtáságos farsangi zárjelenetnek vége szakad.

Nősüljetek.

Egy év múlva.

XIII.

Mennyei Zoltán, Pély Emmának.

Pest, jan. 26. 1858.

Kedves Emmám!

Egyszer találkozhatni, négy szemközt, csak még egyszer beszélhetni veled lenne egyik legfőbb óhajításom. A közelebbi álarczos bálban jó alkalom kínálkoznék erre: tudasd velem kérlek, az ide csatolt zöld kokárda megtartása, vagy visszaküldése által, ha vajjon kecsgethetem-e magamat ily reményre? . . . Levelet ne írj; nőm kezébe juthatna az. A kokárdát, ha megtartottad, tűzd kebledre, erről ismerend réid

tisztelőd s barátod
Andal Dezső.

XIV.

Mennyei Zoltán, Bájós Róziának.

Pest, jan. 26. 1858.

Kedves Róziám!

Engedd reménylenem, hogy a kis nefelejs csokrot, — melyet levelem átadója kézbesítend — megtartod, s a közelebbi operabálban balkezed hüvelyk s mutatóujja közt hordozandó azt, fontos ok birhat ily kérelemre, meglehetsz felőle győződve. Még egyszer kér, ajándékozd meg azért bizalmaddal tisztelőd

Domby Bélát.

XV.

Mennyei Zoltán, Lenke Izabellának.

Pest, jan. 26. 1858.

Kedves Izabellám!

Hajéked közt látva e fehér kameliát, felismered a közelebbi álarczosbálban

imádód

Kemend Arthur.

XVI.

Mennyei Klótild, Kemend Arthurának.

Pest, jan. 25. 1858.

Kedves Arthurom!

Mindkettőtököt egyformán érdekli tárgyban szeretnék veled — miután nőd Rózával feszült viszonyban állok — pár szót váltani a közelebbi álarczostánczvizigalom alkalmával; balkezemben kis nefelejs csokor lesz, miről reám ismerhetsz.

Tartsd meg becses emlékezetemben adig is

tisztelőd

Pély Emmát.

U. i. Nőd irányában titoktartó légy.

XVII.

Mennyei Klótild, Andal Dezsőnek.

Pest, jan. 26. 1858.

Kedves Dezsőm!

Megleszesz lepetve, tudom, midőn e sorok alatt nevedet olvasod; merész lépésem okát mind a mellett itt most nem fejtegetem, nem fejtegethetem: meggyőződést szerezhetsz magadnak, ha a közelebbi operabál helyiségén fölkeresed a fehérkameliás hölgyben

barátnéd
Bájós Róziát.

XVIII.

Mennyei Klótild, Domby Bélának.

Pest, jan. 25. 1858.

Kedves Bélám!

Közeledesemért a nagyvilág, lehet, elítélne kihallgatatlanul; benned méltányosabb s illetékesebb bírámra számítok, különben nem lenne bátorságom találkozóra hívni fel a közelebbi álarczosbálba, még talán, ha jövőm s jövőtök függene is attól. . . .

Ennyit előzményül, a többit engedd akkorra hagynom

barátnéd
Lenke Izabella.

U. i. Légy figyelmes a zöldkokárdás nőre.

Álarczban és álarcznélkül.

Harlequin. Üdvözöllek szép álarczos! Fogadd köszönetemet megjelenésedért, s bocsáss meg hogy pillanatra is kételkedő levék, de oly rég várlak, oly rég kereslek; már, már hinni kezdem, hogy titkomat leste el valaki, s tréfát üz legszentebb érzeményimből.

Nefejejs-csokros hölgy. Valjon nem nekem kell-e tartanom attól? s nem ép akkor csalódol-e, mikor bennem véled feltalálnak azt, kit, — mint mondad, — oly rég keresel?

Harlequin. Szivem sugallatát követém még mielőtt balkezed hüvelyk s mutató-ujja közt megláthatam volna ama kis nefelejs csokrot, mely értele meggyőződésé bennem aztán a sejtelmet.

Nefejejs-csokros hölgy. A sziv sokaknál sokat sugall, s nefelejszet szakíthat más is ott, hol én.

Harlequin. Bizalmadat, ugy látom, ép oly kevésé sikerül kiérdemelhetnem, mint egykor szerelmedet. Megengeded, hogy neveden szólítsalak?

Nefejejs-csokros hölgy. Ne, ne az Istenért! tőzsomszédságunkban lehet férjem, s meghallhatná.

Harlequin. Vagy nőm. . . Igazad van.

Nefejejs-csokros hölgy. Tehát ő itt van, s te nem vagy reá féltékeny?

Harlequin. Félem csak, s nem félttem, szép álarczos. S félem miattad, nem em magamért.

Nefejejs-csokros hölgy. Félz attól, kit oly forrón szeretted egykor? . . . hogy hihssem ezt?

Harlequin. Egykor? . . . Soha, soha! Becsültem, míg nem ismertem, s most gyűlölöm, utálok. A szerelmed te oltád szivembe,

szép álarczos, s választásoddal a boldogtalanságot.

Nefejejs-csokros hölgy. Megfoghatatlan!

Miért késtel tehát nyilatkozatoddal?

Harlequin. S remélhettem volna?

Nefejejs-csokros hölgy. Már vége mindennek.

Harlequin. S férjed?

Nefejejs-csokros hölgy. Kevésbbé dicsekedhetik szerelmemmel, mint nőd a tiédde.

Jósó. Figyelmet ébresztettetek. Férjed s nőd gyanús szemmel kísérnek. Észrevétlenül vonuljatok e benyilóba, s várjátok el jeladásomat. Fogadjatok szót, még egyszer kérlek, s intelek mindkettőtököt.

Polichinel. Örök emlékül nem adnád nekem hajéked közöl azt a fehér kameliát, szép álarczos?

Féherkameliás hölgy. Furcsa kérelem. S miért ép azt?

Polichinel. E nagy nap zálogául, emlékül e boldog pillanatnak, mely után oly rég sovárgek, . . . s hogy föl ne ismerhesen, ha netalán más is tudná titkunkat.

Féherkameliás hölgy. S mikép ismerz reám akkor majd te is később?

Polichinel. Alig váltottunk pár szót, s már elhagyni akarnál? . . .

Féherkameliás hölgy. Oh! nem.

Polichinel. Vagy még mindig ellenszenvet érzes irányomban?

Féherkameliás hölgy. Én? . . . veled nem ellenszenveztem soha.

Polichinel. De rokonszenvennel sem viseltetél hozzám?

Féherkameliás hölgy. Vagyis megfordítva, te hozzám?

Polichinel. Kitérőleg válaszolsz?

Féherkameliás hölgy. Tehát: szerettelek s szeretlek. Meg vagy elégedve nyilatkozatommal?

Polichinel. Köszönöm, köszönöm. Oh! hogy én ezt hamarabb nem tudhattam meg?

Féherkameliás hölgy. S nőddel nem vagy boldog?

Polichinel. Kérdezheted? . . . Magammal egyébbé nem is törődném annyira, csak téged láthatnának annak.

Féherkameliás hölgy. Helyzetemben reményleni gyermek észszel lehetne csak.

Jós. Bizzatok jövőtökben.

Polichinel. Te kihallgattál bennünket?

Jós. Álarcz szabadság — legyetek ovakodóbbak. Figyelmeztetni akaralak benneteket, ne hogy hivatalnokokat avassatok be titkaitokba. Én ismerem rég szívviszonyotokat; hallgatóznom fölőleges volt.

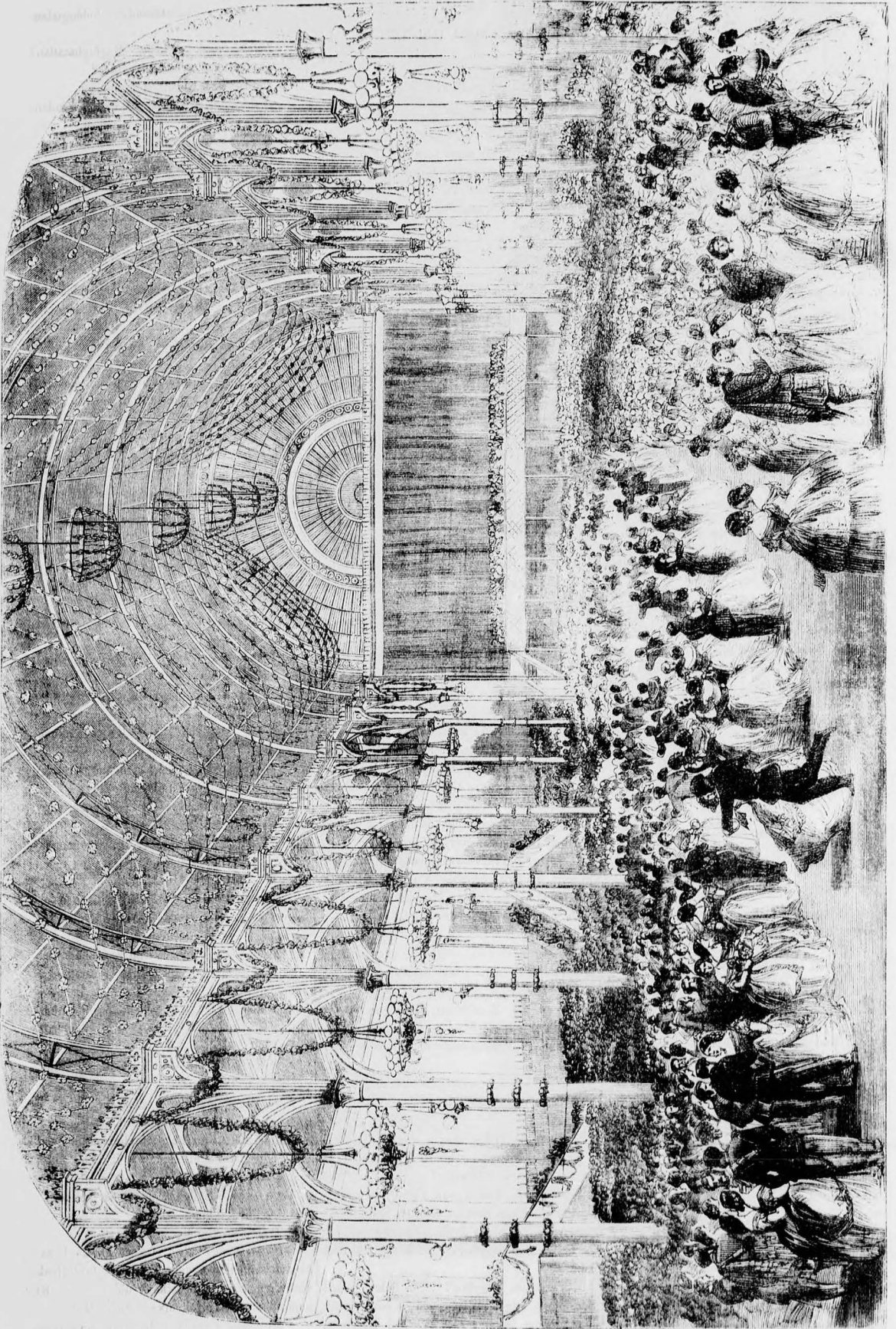
Polichinel. Állítani valamit mindég könnyebb, mint bizonyítani.

Jós. Szavannak ura szoktam lenni; e nagy tolongás közt azonban itt most őszintésselgem többet artanék, mint használnék nektek, pedig használni ohajtanék inkább, miről meggyőződhetek később. Szünóra alatt forduljatok el e benyilóba, addig is ismétlem: bizzatok jövőtökben.

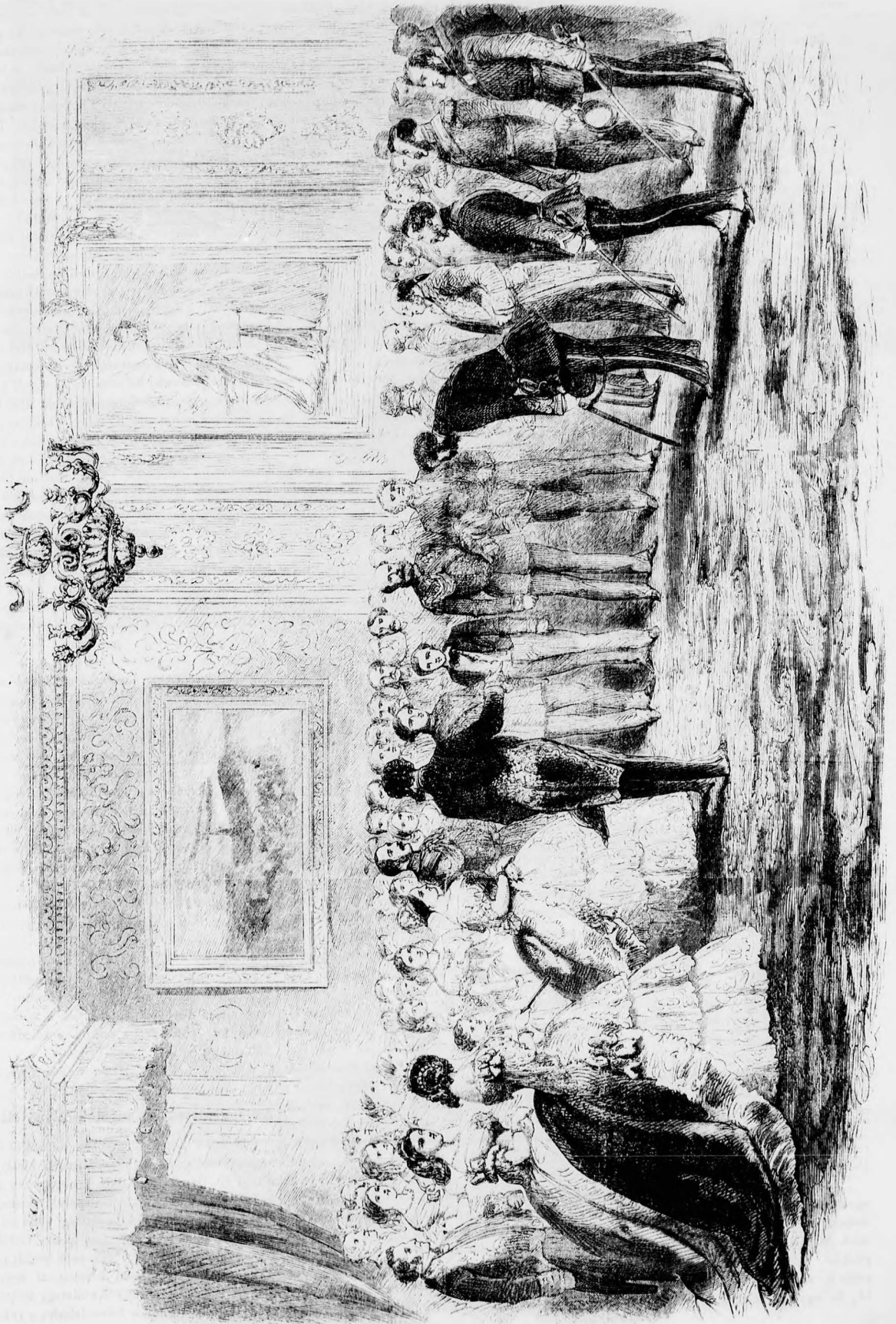
Polichinel. Rejtélyes ember.

Zöldkokárdás hölgy. (társnéjához.) E zárandok szünetlen nyomunkban jár; forduljunk vissza sebesen, talán felhagy üldözésével. Ki nem állhat az ily kémkedő emberek.

Zárandok. Utánad szép hölgy, öregségem

Az önkéntesek táncvigalma a conventgardenben.

Az angol önkényes tisztok bemutatják magukat Victoria királynő előtt.

daczára is, elzarándokolnék még hétszer Jeruzsalemig.

Zöldkóvárdás hölgy. Öltönyöddel szavaid nem illenek össze, hangod nem az öregé, önkéntes ajánlkozásod, ígéreted sem lehet tehát őszinte. . . Ugy látszik, két álarcot viselsz?

Zarándok. Egyet csak, szép hölgy, s azt is éretted, nem magamért; a másik sajtómat, nyíltükör, melyben megláthatad volna egykor te is a nyugalmozdat, s honnan levohatsz nád kiállt szenvedéseimet, — meggyőződhetnél felőle, mily öreg, rocsolt lélek lakik e fiatal testben, mennyire szívvel merítették voltak szavaim. Oh! de lisz ez te magad ismeréd e meliőtt én nyilatkoztam volna: „e zarándok szünetlenül nyomunknak jár; forduljunk vissza sebesen, talán felhagy üldözésével“ — szótál társnéhoz. Hasztalan, szép hölgy, hasztalan! . . . te vagy az én Jeruzsalemem, kebled a szentsír, hol nyugszik boldogságom s fölötte a zöld kokárda, szebb jövőm nyíló reményvirága, — ha megengeded, hogy így értelmezhessem azt? . . .

Zöldkóvárdás hölgy. (súgva.) Most értelek, ismerlek. Higgy, remélj és szeress.

Jósó. (kibontakozva társnéja karjából) Barátnémat egy kedves meglepetésben szeretném részletetni, reményilem, leszesz lovagja zarándok: éjfélt után elkiserend őt e benyílóba, — a dolgot érdekelni fog tégedet is.

Zöldkóvárdás hölgy. Óvatosabb légy máskor, e nőt én nem ismerem.

Zarándok. S ő tégedet?

Zöldkóvárdás hölgy. Minden egyes szavából a tűnt ki. Ki tudja nem épen nő-e? vagy talán előtte is így nyilatkoztál volna?

Zarándok. Ments Isten!

Zöldkóvárdás hölgy. De egykor tétél ily szerelmi vallomást neki?

Zarándok. Akkor mást beszéltem volna, mint a mit éreztem; ez pedig nem szokásom.

Zöldkóvárdás hölgy. Ugy te kivétel vagy.

Zarándok. Férjed, a miut látom, nem a legszebb oldalról ismertetted meg nemünkkel.

Zöldkóvárdás hölgy. Benne csalatkoztam, megvallom; róla azonban nem következtek az egésze.

Zarándok. S e csalódás nemde zokon esett?

Zöldkóvárdás hölgy. Oh! épen nem; sőt attól az időtől kezdve nyugodtabb vagyok.

Zarándok. Mennyiben irányábani kötelezettséged alól te is inkább fel vagy mentve, ugy-e?

Zöldkóvárdás hölgy. De mi zavar adhatta elő magát amott? — mint tudolnak össze.

Zarándok. Bekövetkezett a szünóra hihetőleg, s czéljára siet mindegyik.

Zöldkóvárdás hölgy. S mi nem?

Zarándok. Ohajtásod az enyím is; ha úgy tetszik. . . Kiváncsi vagyok ama jósnőre, mint szintén ígért meglepetésére.

Zöldkóvárdás hölgy. Vigyázz, el ne áruld magadat, míg meg nem tudjuk, ki lappang álarca alatt.

Jós. Uraim és hölgyeim! társnémmal együtt különböző ürügy alatt birtok önöket e helyeni megjelenésre; engedjék reményilemnek bocsánatukat előlegesen is e merészségünkért. Célunk elérésére nem használtunk volna ily árutakat, meg lehetnek felőle győződve, ha egy felvilágosítással nem tartoznánk

önöknek, mely befolyással lesz jelen, s jövőjökre összesen és egyenkint. Szükséges azonban előbb kölcsönösen ismernünk egymást: esalódhattunk mindannyian, s mint önök nem óhajtanák, hogy másokat avassak be titkaikba; nem kívánhatják, hogy mások titkait áruljam el önök előtt. Mi megyünk jó példával elől, reményelve, hogy önök sem vonakodandnak letenni álarcaikat. (Jós és jósnő egyszerre álarcozzák le magokat.)

Mindnyájan. Zoltán és Klotild! . . .

Mennyei Zoltán. Szabad eszedünk . . . ? Nem hajlandik reá . . . ? Boesánat, akkor én leszek kénytelen önöket egymásnak bemutatni: K. Arthur barátunk, s mellette, kedves neje, Róza.

Harlequin. Az nem lehet!

Nefejeccsokros hölgy. Nagy Isten! férjem előtt árultam volna el magamat. . . ?

Mennyei Zoltán. Dezső és Izabella.

Polichinel. Ez szörnyűség!

Fehérkaméltás hölgy. Játékot üttek velünk.

Zarándok és a Zöldkóvárdás hölgy (be sem várva Zoltánt, levezik álarcaikat.) Nőm, . . . Emma! . . . Férjem, Béla! —

Mennyei Zoltán. Két éve nem láttuk egymást, s önök még csak nem is üdvözlik legjobbat barátokat, barátnéjokat? lesütik szemeket, mintha szegénylenéket benéműntek? — elfordulnak tőlünk, egymástól, nő férjétől, férj nejétől? — mire magyarázom ez idegenkedést? esalódtak talán mindannyian? más egyeneséget hítek egymás álarcai alatt, s most restellik, nemde, hogy egymásnak, egymásról oly diésérőleg nyilatkoztak? — E miatt nincs miért pirulniok, önök jó házastársak, szeretik egymást, hű a nő férjéhez, a férj nejéhez: így voltunk meggyőződve mi is, különben nem tettük volna próbára önöket.

Andal Dezső. Ez elégtételt kíván.

Dombly Béla. Fényes bosszút.

Kemend Arthur. Reméljük, hogy meg is nyerjük azt.

Mennyei Zoltán. Bizton számíthatnak reám minden időben. . . De most félre a tréfával, szóljunk előbb a bizalom hangján bizalmasan, mint jóbarátokhoz illik. Egy felvilágosítással tartozom nektek — mikép már egyszer említtem: e tartozásomat szeretném most leróni. Két éve, hogy elszakadtam tőletek, akkor még mint nőtelen, nőtelenektől, mint jóbarát, jóbarátjaitól, a jóviszonyt ti fenntartatok velem, tudósítottatok időközönkint helyzetetök felől, nem titkolván el előttem semmit, még legelrejtettebb gondolataitokat sem: fogadjátok bizalmatokért köszönetemet. Ily jó viszonyban álltak nővérem Klotilddal: Emma, Róza, Izabella is, most már nejeitek; nekik sem volt titkok Klotild előtt, megirtak neki mindent: így jöttünk nyomára oly dolgoknak, melyek előttemek maig is rejtélyek, — mert csaknem kívánhattatok tőlünk testvérektől, hogy mi legyünk bizalmatlanabbak egymáshoz, mint ti valátok hozzánk — Összegyűjtögetett leveleiteket három osztályra különítettük: első osztályba soroztuk azokat, melyeket mint nőtelenek és hajadonok irtatok hozzánk, s melyekben mindannyian az első szerelem ihlettségével rangjotok kedveseitek felől; a második osztályba rendeztük azokat, melyeket már mint jegyesek váltoltatok velünk, — ezekben mind

boldogtalanoknak valljátok magatokat, mert nem azt jegyeztetek, — s nem az által jegyeztettetek el, kit igazán szerettetek; a harmadikba lettek beosztva végre, melyeket tőletek, mint férj és nőktől vettünk, s hol — nagy meglepetésünkre — mindegyikötök nem reménylett boldogság felől beszél, s minket is a nőssülés és férjesülésre akar reá bírni. Tiszta meggyőződés szerencsénk, különböző érzelmek tolmácsoló leveleitekből lehetetlen volt, nem csak, de őszintén megvalva az igazat, — habár még nem csalatkoztunk is benmetek — boldogságtokban hinni nem mertünk. Nem mertünk, mert nem hihettünk: Arthur, Emmát szerette egykor; Emma, Dezsőt; Dezső, Rózát; Róza, Bélát; Béla, Izabellát; Izabella, Arthurt; tehát egyik sem szerettetett az által, kit szeretett, s egyik sem kelet azzal egybe, kit szeretett, vagy ki által szerettetett volna. Ezek támasztott bennünk kételyt, s birt arra, hogy a való felől tudomást igyekezzünk szerezni magunknak; mi azonban nem volt olyan igen könnyű, mint előre gondoltuk. Hát levelet kellett írunk előbb, hogy e helyeni megjelenésre mindnyájotokat reá vegyünk: a három elsőt, — írásaitokat utánozva — én szerkesztettem nevetekben, s küldtem el három jelvénynyel együtt egyenkint azokhoz, kik hajadon korukban vonzalmat tanusítottok hozzátok; a másik háromat Klotild írta, azon nők nevében, kik által szerettetni ti óhajtottatok volna; szándékosan föleserölve azonban az ismertető jelvényeket köztetek, hogy a vélt kedves álarca alatt nejeitek és férjeitekkal beszélhesetek, s találkozhassatok. Két czélt akartunk elérni ez által: vagy igaz t. i. mit közelebbi leveleitekben nekünk irtatok, s ekkor egymás irányábani bizalmatlankodástok még inkább megszilárdul, boldogságtok jobban meg lesz alapítva; vagy sejtelmünk valósul, s meggyőződötök a lehetetlenség felől, hogy szeretve, s egyzersmind szerettetve lehessetek valaha boldogok, megbocsátotok kölcsönösen egymásnak, felhagyva szerelmi ábrándaitokkal a valónak éltek. Belátjátok, hogy a boldogságnak nem egyedülül kelléke a gazdagság, inkább a kölcsönös szeretet, tisztelet, becsülés és méltánylaton alapszik az; s magatokat csaljátok meg, mikor a világot akarjátok elámitani. Ne tegyétek azt, legyetek a helyett elnézők egymás irányában; hisz mindannyian egyformán vagytok hibások; mert tudátok a tizedik parancsolatot: — „Ne kívánjad a te felebarátodnak feleségét (de a férjét se!) se szolgálóját, se szolgálólányját, se ökrét, se szamarát, se semminemű marháját, valamelyek a te felebarátodé“ — s még sem a szerint cselekedtetek. Alázatos szolgálója! . . .

Virág Lajos.

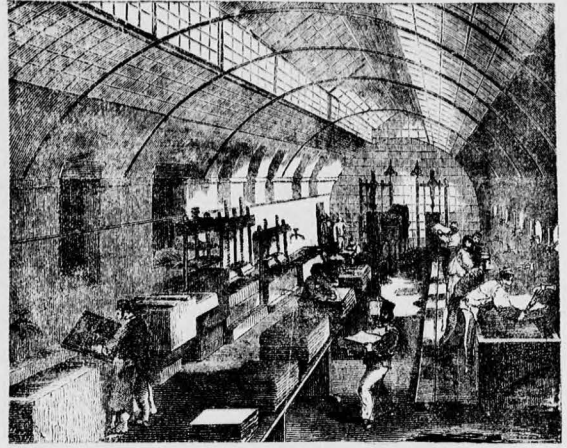
Az önkéntesek az angol királynő előtt.

Mult hó 7-kén Londonban az angol önkéntesek voltak a nap hősei, Viktoria királyné a régi St. James palotában ünnepélyesen fogadta őket. A bemutatási ünnepély, lakoma, a lakomat nagyszerű táncmulatság váltá föl, s ez mind az önkéntesek tiszteletére történt. Ilyesmi Angliában 1803. óta nem fordult elő. Akkor Angliát Napoleon berontással fenyegette. A hadsereg kicsiny volt s mintegy 400,000 önkéntes csapott föl a honvédelemre s réten,

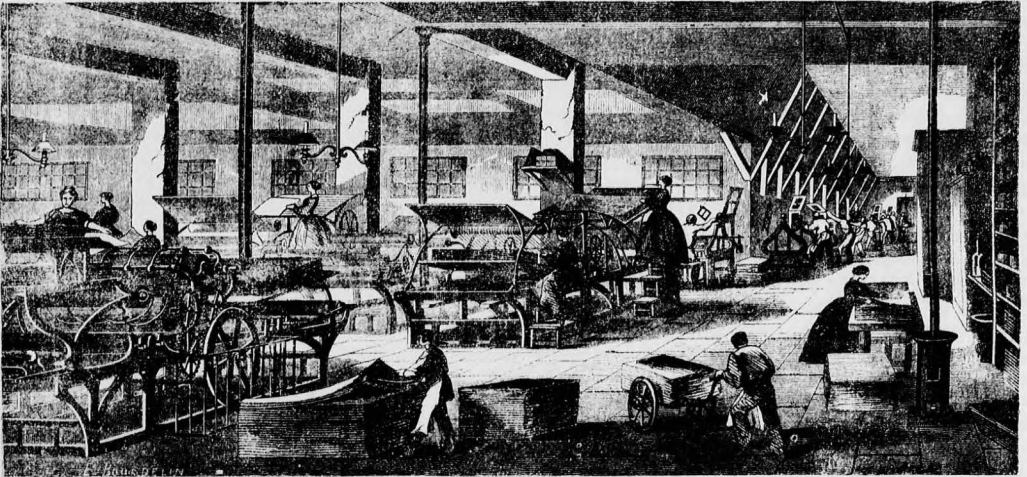
Császári nyomda Párisban.

Régi sajtók.

Áztató helyiség.

Gépsajtók.

Rendezési helyiség.

Álarczosok bolondok bölcsök.

(Beszély.)

(Folytatás és vége.)

* * *

mezőn, csűrökben nagyban folytak a katonai gyakorlatok. III-ik György király a Hyde-parkban tartott akkor szemlét 27,000 londoni önkéntes fölött. A főváros 46,000-et, az egész ország 379,000-et állított ki. Roppant néptömeg ögzölött e ritka látványra. Az önkéntesek e díszszemléjének hősei már rég aluszszák a boldogok álmát, ime mart. 7-kén ismét ily díszszemle tartatott, s ismét egy Napoleon ki arra legelőbb okot szolgáltatott. Az elfogadási idő délutáni két órára volt kitűzve. Az önkéntesek egy, a palota előtti pavilonba gyülekeztek. Az önkéntesek külseje festői látványt nyújtott; sötét fölébe s vadászúldú színek voltak ugyan az uralkodók, de e szürke, sötét egyenruhának oly jól állt a vörös gallér s hajtások ezüstös számjegyét, sinörök s más díszítések. Különösen, kivált a tömegből három óriási termetű tiszt, kik egy századhoz tartoztak s kik nem érve be rendkívül magasra nyult termetükkel, fejükre még más féllábnyi magas sisakot s fölébe tollforgót tettek. Az egyenruhák szabása majd mind egyforma volt, esakó, rövid kaput, s nadrág majd egy formájuk, néhol azonban zubbonyokat is lehet látni. A fővegek nyújták a legelőbb változatosságot s a mindenféle tollak, melyek azokat ékesítik. Az önkéntesek egyenruháját általában egyszerűnek s tetszősnek mondhatni, noha némelyik cízfázatokkal tulhalmozta, de ez csak kivételként fordult elő s azért nem zavará az egész összhangját.

A királyné előtti elléptetés pontban két órákor kezdődött. A hosszú négyeszőget képező előcsarnok festői csoportozatot tüntetett föl.

Az udvari delnök teljes számmal jelentek meg a trónteremben, a miniszterium szintén, Cambridge herczeggel élükön. Az ajtóval szemben, hol az önkéntesek beléptek, állott a királyné, mellette Albert herczeg, távolabb a királynő fényes udvara. Az elleptetésnél a lord kamarás hangosan olvasá föl a tisztek neveit az ezredek számjegyét sat. a királyné fejével intett s ismét utjak léptek elő.

Ezután következett a lakoma a St. James Hallban. Mivel csak ezer teríték volt, kik később jelenkeztek, az erkélyeken foglaltak helyet, angol szokás szerint nagyban ment a lako máris alatt a toasztozás. Féltrize kezdődött a táncmulatság a Coventgardeni új vírágcsarnokban. London egy hamar nem igen fog ennyi egyenruhát együtt látni, ha csak Napoleon császár komolyan kedvet nem fog mutatni az angol önkéntesekhez egy csomó hivatal vendéget küldeni. —e—

A császári nyomda Parizsban.

Parizs nem csupán a divat a fényűzés városa, a szorgalom a gyáripár szintugy felalálható benne, mint a világ legiparűzőbb népénél az angol városokban. Míg a népesség fényűző része mulatságokat, élvezeteket hajhász, addig bent a gyárakban műhelyekben szorgalmasan dolgozik a munkás osztály s ritka izlés s finomsággal állítja elő készítményeit. A császári nyomda riktítja párját jeles készletei, csinos felszerelése s készítményei által. Képtünk egy kis betekintést enged a császári nyomda belsejébe, ép azon pillanatban, midőn a munkások s gépek teljes foglalkozásban vannak. —e—

Zephír bűvészi mutatványa; melyet ép elbeszélünk, csinos, mindamellett igen könnyű. Bűvésztünk, mihelyt egyedül volt a szobában, a csomagból, melyet komornyika utána küldött, kis golyóöntöt vett elő, azután egy kártyalapot vett kezébe, melynek négy szélét felhajtotta, hogy kis serpenyőalakot mutatott. Ebbe viaszgyertya-darabot tett. Ezt megolvasztván, kétét gyertya fölé tartotta, s a rá tapadt kormot összevegyítette a viaszszal. Ekkor a vegyületet beöntö a golyóformába. Ha az öntést meghagyta volna hűlni, teljes golyóvá alakult volna, de neki üres golyóra volt szükség, s mintegy tíz perez mulva a még folyékony viaszt a golyóöntőből kivette. Azután másikat, valamivel szilárdabb álladéku üres golyót készített, melyet vérel töltött meg, s nyilását kis viaszdarabbal behegeztette. Egy angol megtanította egyszer, mikép cserzhet hüvelykujjából az ember fájdalom nélkül vért. Ezt most fölhasználta, hogy golyóját megtöltse. Az így készült golyók, kivált bizonyos távolságról, egészen olyanoknak látszanak, mintha ónból volnának. E felvilágosítás után megmagyarázható a látott mutatvány csodálatossága. Zephír, miután a kiválasztott óngolyót a nézőknek megmutatta, felesérelte a maga viaszgolyójával, s ezt mindenki láttára a pisztolyba ereszté. A fajtás leverésekor a golyó apró darabokra zúzatott, melyek Zephírnék a mondott távolságról nem lehetnek ártalmára. A mint a pisztoly elsült, felnyitotta ajkát, hogy az igazi golyót fogai közt mutathassa. A másik pisztolyoszt természetesen a véres golyóval töltö meg, mely, a mint a falat érinté, szét-pattant, s csak a vérfoltot hagyta hátra.

VI.

Egy bűnbáno.

Nagyszéki Albin ő nagysága megelégedett azon egyetlen bókjával, melyet Zephírnék tudománya fölötti bálmulata jeléül mondott, s összeszorított ajkkal nézte, a mint a bókokban nála sokkal pazarabb vendégek Zephírt, lekötöző nyilatkozataikkal körülverték. Azután a tübbiekkel szintén gyöngéden mosolygó Fegyneki grófra vetett egy villanó pillantást, s ősz haját párszor hevesen fölfelé simítva, mintha hirtelen valamire eltökélte magát, rövid heves lépésekkel a házba sietett.

Pár perez mulva egy inas szolita Fegyneki grófot, hogy az öreg nagyságos ur beszélni óhajtott vele.

Az öreg ur arcán a szilárd eltökéltséget, mely még a gróf jöttére fölalájárva várakozott, azon szembetűnőleg tükröződött, — ennek beléptére majdnem félénk tétovázás váltotta fel.

— Kétségkívül igen fontos mondanivalója lehet nagyságodnak, hogy hivatni kegyeskedett, — mondá Fegyneki gróf hideg komoly hangon, s haraggal tekintett a már ekkor fölvert méltóságából egészen kiesett öregre. — Egyébiránt örülök, hogy megelőzött, magam is óhajtottam nagyságoddal szólni. De halljuk elébb nagyságodat.

— Ön beszélni óhajtott velem, mondja ön? — kérdi az öreg, némileg örülve, hogy egy pillanatra alkalmá van elhalasztania, mit pedig annyira feltett magában, hogy azonnal megmondá a grófnak. — Mit akar ön nekem mondani?

— Semmi esetre sem oly fejtörő dolgot, mint például nagyságod mondanivalója, mely bizonyára legalább is valami bántót foglalhat rá néve magában, mert nagyságod annyira habozik, nem mondom, hogy fél azt kimondani.

E szavaknál a gróf gúnyosan mosolygott a tétovázó öregre, ki úgy érzé magát szegény, mint a játékos, kinek kártyájába látnak, s tán már meg is bánta, hogy behívatta a grófot, azonban egy hang szive mélyéről sugá neki: bátorság! bátorság!

De azért majdnem lerogyott, úgy reszketett, s verejtékező homlokát törölve, egy támlányba cserkedett.

— Üljön le ön is, gróf, — mondá — üljön le.

A gróf egy kerevetet választott ki, mely az ablakoknak háttal volt, az öreg támlányával pedig szemközt. Szegény öreg, ki úgy látszik, nagyobbereji ellenséggel szállt küzdelemre, mint maga, még annyira is hátrányban volt annak irányában, hogy a világgóság egészen az ő arczára esett, azé pedig homályban volt, s így annak teljesen módjában volt a megvilágított arczról, mint tükrörről leolvasni, minden mondandó szavát, azokra, mielőtt kimondva lennének, előre elkészülni a felelettel, s viszont kinyomozni a vonásokon, mily hatást tesznek az öreg lelkeére az ő szavai. Az öreg úr pedig az ő homálytól fődött arczából, ha lehetek is rajta a küzdés nyomai, nem olvashatott ki semmit.

— Nagyságod mondanivalója — mondá nyugodtan a gróf — a mellett hogy fontos, ugylátszik, egyszersmind hosszú is. Az enyém rövid, essünk hát túl először azon. Nagyságodnak különös kedvteléseí azoknak lenni. Jól láttam, ma meg akarta ölni Zephírt.

Az öreg rezzenve fölzsökent a székről.

— Ne tagadja nagyságod, folytatta meg sem mozdulva a gróf, kivülem még Zephír is észrevette, sőt Agatha is.

Nagyszéki leestigzeszt fejtét. Veje most fölkel, s egészen közellépett hozzá.

— Uram, szóló Fegyneki: Ön egy igen következetlen, gyenge férfi-nem, gyermek. A mi eddig történt, s most miután a végzet vette kezébe az ön által kezdett munka folytatását, oktalanul utjába akar állni e végzetnek, hogy magát, leányát, Zephírt, engem, szerencsétlenül tegyen. Vén bűnös. Mit akar már most változtatni a dolgokon? Értem önt! Furdalja a lelkiismeret ugy-e bár? Ön jól tudta, kit szeret leánya, s jól tudta, mi lesz majd a következő, ha az nagyravágásból szerelme ellen választ is völogénynt. De nem tudta azt, hogy leánya is meg volt győződve, hogy ön tudja az ez uton történetndöket, s mégis szerelme elleni házasságot tanácsol neki. Leánya természetesen következtethette ebből, hogy a történetndöbbe ön beleegyezik. Minden tehát az ön bűne. De ön már most borzadva látja bűnét, bánja azt, s hogy vége legyen annak, engesztelésül meg akarta ölni Zephírt; mert azt hiszi ugy-e bár, hogy van bocsánat az ég-

ben, ha van megtérés a földön? Önnek késő megtérnie.

Az öregot a veje szavaiból kirívó szeretetlenség, s azon modor, melyvel mindenét őt akarta fele. lóssé tenni, fellázító, szívében ismét megszólalt a hang: bátorság! és gyenge lelkét megerősülni érte. Roskátog testébe is új erőt érzett, és félelem nélküli bátor tekintettel felmagasulva állt meg a gróf előtt.

— Nem válaszkodok önnek, csak szilárd, tiszteletkeltő hangon, mely úgy illet szép ősz hajához, — mit ismerek el, mit nem ismerek el a főnnebbikből vétkemül, mert önnek nem tartozom számadással. Hanem, hogy jóvá tesztek mindent, a mennyire az lehetséges, arra esküszöm. (S itt, már ha nem is grófhöz, hanem egy magasabb lényhez mondaná szavait, az égbe emelte szeméit.)

— Ön szememre hányt; — folytató, — mi több-kevésbé csakugyan vétkem, de melyen kívül semmi sincs életemben, miért magam előtt is pírulnom kellene. Tudhatná ön, mily kint okoznak az ilyes tettek szemrehányás nélkül is a lelkiismeretnek, ha volna önnek lelkiismerete; de nincsen. Önnek önérzete nincsen, mert ön gyáva.

Mintha fénytől körülvevő magas trónról mondaná a szavakat a szép ősz aggastyán, kinek minden törekénye cserpülni látszott a pillanatban, oly méltóságteljesen hangzottak ajkairól.

Fegyneki csodálkozva hallgatta, s majdnem alig tudott szólni.

— Gyáva vagyok? talán mert késem önt szétmorzsolni? Ha az ember minden lába alá kerülő fergőt el nem tapos, azért mindjárt gyáva?

— Nem, hanem az, ha pénzért vesz feleséget még pedig olyat, kiről tudja, hogy csak rangjért megy hozzá; ha a felesége által adott kegyelmenyén élődik, s annak kedvesét még maga pártfogolja. Egyébiránt végezzen ön önérzetével, a mint tud. De azt követelem, hogy Zephirt távolítsa el.

— Ön lehetetlenséget kíván.

— Természetesen, mert neje akkor öntől is megvált. Hát hiba ki halalos párbajra.

— Azt nem tehetem.

— Igaz, hisz az mindegy lenne. Neje akkor is csak úgy bána önnek. Hanem már most több szavunk nincsen egymással.

— Ezt akarta nekem nagyság mondani? — Ezt; s miután végeztem, láthatja, hogy most már metet.

A két férfi szerepe úgy látszik megváltozott. Legalább a párbeszéd kezdetével az öreg reszketett, most pedig a gróf, hogy szinte alig találta meg az ajtókilincset.

VII.

A beszély utolsó fejezete.

A társaság oszolni kezdett, Zephir is hazakészült, midőn ily tartalmu levelet kapott: „Kedves barátom! ön ma nagy veszedelmén ment át, s előérzetem sugja, hogy még nagyobb fenyegeti. Nem képzeli aggodalmam nagyságát! De én már kifogtam a jó tanácsból. Az istener kérem, gondolkozzék maga, mint kerülhetne ki minden bajt. Isten önnel! Isten önnel!

Fülöp.*

Fülöp baráti keble nem csalódott előérzetben.

Zephir alig ért haza, s még jóformán felső öltönyét sem veté le, midőn komornyik jelenté, hogy Nagyszéki Albin ő nagysága ép most lépett be a terembe.

Zephir sejté, hogy a szokatlan látogatásban lesz igazolva Fülöp baráti keblének aggodalmas előérzete. Azonban, ha csakugyan ebből kelle származnia a szerencsétlenségnek, azt aligha lehetett többé kikerülni.

Komoly udvariassággal közelített vendégéhez, s azon hangon, mely a leghatártalanabb szolgálatkészséget iparkodott kifejezni, kérdé, miiben lehet ő nagysága szolgálatára.

— Uram, szót minden harag s minden jóakarattól nélkül, de igen szilárd hangon az öreg úr, önt a sors, ha nem is életveszélyes, de minden bizomnyal életkockázató szerepe jelölte ki. Én sajnálom ön fiatalágát, és még inkább sajnálom, hogy annak, ha őt csakugyan eléri a szerencsétlenség, magamat kell egyik okozójául tekintenem. Ön kevésbé roszaságból, mint könnyelműségből hibázott. A multakon nem lehet többé segíteni, de a jövőnek még elejét lehet venni. Önnek távoznia kell Pest-ről, Magyarországól — Európából. Ért engem, hogy miért kívánom ezt?

Zephir egyelőre értetlenkedő arcot akart vágni, de egy pillanat az ősz ember szemébe meggyőzte őt, hogy az mindent tud, s hogy a mit kívánt, határozottan akarja is.

— Érttem, uram — mondá pillanatnyi vonakodás után de kérését nem teljesíthetem.

Az öreg ur egész nyugodtsággal válaszolt.

— Jó, tehát ne beszéljünk többé erről. Választhatja második ajánlatomat; mert van második ajánlatom is. Holnap kimegyünk a keresési temető melletti erdőskébe, magunkkal visszünk két pisztolyt. Az egyiket megtöltjük golyóval. Aztán választunk. Kiállunk egymásnak szemközt öt lépésre. Magától értetődik, hogy egyikünk aztán meghal. — Ha ön egyik ajánlatomat sem fogadná el, holnap következő sorokat fogok a salonokban köröztetni: „Zephir Aladár Houdin bűvész algiri kalandjait mint vezetőtörténetet beszéli a társaságokban...“

— Vini fogok, uram, — tördelé szemléstüve Zephir.

* * *

Másnap délután egy szerelmes pár, mely légyotton volt a kis-temető melletti erdőskébe, egy fa alatt véreben fekvő szép szöke fiatal emberre bukkant. Az ifju halva volt, s még az nap mindenki beszélte, hogy Zephir Aladár, mint egy hátrahagyott levélben maga bevallá, életunságból magát fölölte.

Agatha azonban atyjától, s Zephirnek egy Fülöp barátjához intézett leveléből, igaz alakjában tudta meg Zephir halálának okát. Igen sokat sirt. Atyjának azonban nemokára megbecsült, férjétől pedig elvált. Önmaga előtt szégyenlő, hogy ily gyáva ember mellett eddig is élni tudott.

Most a szép delő egy félreeső falusi jószágon csöndesen él ősz atyjával, ki igen vidám, s vidámságával még leánya homlokáról is elbírja lebbenteni az ott körülökét megjelent egyetlen felhőt, úgy, hogy az mindgyere ritkábban jelenik meg a szép fehér homlokon, mint — krumpli.

Szentimrey és Cheörgőffy báró már négyszer vittak egymással; mindanyiszor nehéz sebet kapott valamelyik, (egyszer Szentimrey, s háromszor a báró) de eddigelő nem birták egymást végképen megölni; Cheörgőffy báró azonban bizonyos benne, hogy a legujabban kapott angol csövélvel okvetlen ledurrantja Szentimreyt, mint egy nyulat, csak előbb győgyuljon meg a bal könyökén.

Földes Bálint könyvei közt túlti napjait, betanult már vagy tizenöt nyelvet, s megesküdött, hogy ebben az életben semmi köze az asszonyokkal.

Cziczvégi és neje boldog házasságban élnek. Mathild igen szeretetreméltó bankárnő.

Gyergyói Klement valamelyik külvárosi csapközömbre lehetne feltalálnunk, elrongyosodva, itasan.

— — — Kik voltak ezek közül az álarcszok, kik voltak a bolondok — mindnyájan tudjuk. De kik voltak a bölesek? ... Ezt a szót tán bátran ki is törölhetnők a beszély czíméből.

Bis Vitéz.

Mi hír Budán.

— A hitelintézeti sorshuzás alkalmával Kovács László pesti ügyvéd huszezer forintot nyert. Ez aztán huszvétra olyan kóvér bárány, hogy nem is himné el az ember, hogy bárán y.

— A drámai pályázásoknál a száz aranyat Szigligeti nyerte meg „Titkosiratok“ czimű drámájával. Ez már olyan gazdag aranyér, hogy más ember már gyógyítatná is magát.

— A fővárosban most általános bululás tárgya gróf Nákoné ő nagysága, ki zongorán remekül játsza a magyar nótákat, s azon kívül maga jeles zendarabokat szerez, melyek közül néhányat már mások ki is adott saját nevét alant. Denique, a cigányoknak már véreben van, hogy lopjon, ha lovat nem, nótát.

— A sebesténytérén tegnapi egy finak orrát a bigefával beütötték. Bizony baj az, hogy az orr kiáll az ember képéből, aztán utjában esik a bigének; hanem a fölbőszült anya is keresett a másik urfin a tenyerének alkalmas helyet.

— A Duna folytonosan nő, lefolyása igen sebes és az alvidéken általános az aggodalom. Biz a pestiek sem akarnák ingyen kapni, pedig hordószámra öt új krajczárért is megveszik.

— Báró Lopresti ur a magyar akademiának negyven ezer forintot ajándékozott. Ez akkor összeg ajándéknak, hogy ha egyszer ki akarná valamik mondani, legalább is akkora szájának kellene lenni, mint az augsburgi Allgemeine Zeitungnak.

— A buda kanizsai vonat építészeti osztálya utasítást kapott, hogy a pályát még ez idén meg lehessen nyitni. A ki azonban azt hiszi, hogy e pálya az idén megnyílik, egy uttal higgye el azt is, hogy a Kisfaludytársaság még ez évben életbe lép.

— Bécsi szabók azt intétek Pestre, hogy egyharmadrészzel olesobbért készítik a magyar ruhát. Jól van, jól, megmondta már azt Bolond Miska, hogy: csak fujd, pajtás! . . .

— A „Familien-Journal“ szerinti magyar tánc nem egyéb, mint polka. Mi is azt mondhatnánk, hogy némely ember feje nem egyéb, mint — krumpli.

H I R D E T É S E K.

Ujjonnan jobbitott

H I D E G E N Y V NADLER JÁNOS

Cs. kir. szabadalm. gyárból Pesten,

(kigyóuteza 16. sz. alatt.)

Ez enyv nagy ragasztó erejénél fogva különösen ajánlandó könyvkötők és diszárú-készítők számára papír, selyem, bőr és tömör anyagok, továbbá üveg és porcellán tárgyak összeragasztására, valamint szintén a cs. k. hivatalszobákban a gumí és csizma helypótlására.

Található az enyv minden papírkereskedésben, valamint fűszerárusoknál is, és ezeken kívül Oszvád Antalnál (mágor-utca) és Oszvád Józsefnél Bécsben (Wollzeile Nr. 769—771.) (17—3—2)

Az ujjonnan nyitott

szalma-kalap raktár

a színházterén LIKA-féle házban, 2. sz. a. Pesten,
ajánlja gazdag választéku raktárát a legujabb magyar és francia
választéku

HÖLGY-, URI- ÉS GYERMEKKALAPOKKAL,
legelőcsőbb gyári áron.

Ugyanott mindenemű szalmakalapok tisztítás és dívatszerinti elkészítés végett fővállaltatnak és legrovidobb idő alatt elkészíttetnek.

(19—6—2)

Cs. kir. szabadalmazott nagyváradi

fasaru gyáriraktár Pesten.

Alóírott bátorodik a t. ez. közönségnek valamint a vidéki kereskedőknek ez igen észszerű és már eléggé ismeretes és kedvelt lábbelit annál is inkább ajánlani, mivel ezen készítmény, egybekötte izléssel és észszerűséggel és azzal a jótállással, hogy a lábára van anedvességétől, minden más ilyenműt túlmúlja.

Hogy mindenkinek megfelelhessenek, iparkodtam gyárterményomat a legnaggyobb tökéletesbírlésre hozni, ugymint az árakat tetemesen lejjebb szállítottam, miért is számos megbízásokért eszedezem. Eladás nagyban egy mint kicsinyben a legutányosabb érákért.

(14—4—4)

FISCHER GUSTÁV,
Színházter, a régi színházépületben.

„KAZINCZY-ALBUM“

már sajtó alá kerülvén, e meglepően szépkiallításu Albumra figyelmeztetjük a t. ez. közönséget. Az előfizetést 2 ft. 50-kral még e hó 25-éig elfogadjuk, azontúl a költségek fedezése és a czélhoz járulás végett magasabb árt szabunk, mi után eddigéig csak 180 előfizetőnk van.

Ez Album nagy negyedrétt ivre lesz nyomva, hat képet tartalmaz, aranysegélyezett és veres bőrbe lesz kötve

A költséges kiállítás végett felesleges példányokat nem nyomathatván, könyvkereskedésben nem lesz kapható.

Szabó Richard,
szerkesztő.

Werfer Károly,
kiadó.

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS

A

„PESTI HIRNÖK“

CZIMŰ, KORONKINT ÁBRÁKKAL ÉS TÉRKÉPEKKEL ILLUSTRÁLT

LEGLŐCSŐBB POLITIKAI NAPILAPRA.

Sietek a tisztelt olvasóközönséget értesíteni, miszeriet a „Magyar Néplap“ című politikai hetilap jövőre „PESTI HIRNÖK“ cím alatt napilappá alakulván át, ezen változás folytán f. é. mártius 12-től fogva **naponkint középfolio alakban** jelenik meg. — Ezen új napiközöny kiadása a tisztelt tulajdonos, dr. Szabó Alajos ur által reám ruházattván, szerencsém van jelenteni, hogy a szerkesztőség nek sikerült e lapnak további vezetésében **Török János** ismert publicistánknek részvétét főmunkatárs gyanánt meg yerni.

Az előfizetési díj, **helyben** házhozordással vagy **postán** mindennapi megküldéssel, egy negyedévre 4 frt., — félévre 7 frt. 50 kr., — egész évre 14 frt. Kik mártius 12-kétől fizetnek elő, 60 új krral több számítandó. — Előfizetni lehet Pesten alóírt miúntézetében, dunaparton, a Nákóház szögletén, szemközt a lánczhíddal; vidéken minden cs. kir. postahivatalnál. Az előfizetések beküldése postán bérmentes levelekben kéretik. Gyűjtők minden 10-dik példányt nyerik tiszteletdíjúl. — **Hirdetéseket** lehető legelőcsőbb árért közlünk.

Pesten, mártius hóban 1860.

Werfer Károly,
kiadó.